

تبیین عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی بر اساس روش داده‌بنیاد

چکیده

اکوسیستم کارآفرینی می‌تواند منجر به توسعه کارآفرینی شده و راهبردی برای توسعه اقتصادی کشورها تلقی گردد؛ با این وجود مطالعات مختلف نشان داده است که دانش محدود از عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی باعث از بین رفتن منابع و عدم دسترسی به مزایای پیاده‌سازی اکوسیستم کارآفرینی می‌گردد. بر همین اساس هدف این تحقیق تبیین عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی بر اساس روش داده‌بنیاد می‌باشد. تحقیق حاضر از نوع آمیخته کیفی و کمی بوده است. روش پژوهش کیفی با استفاده از روش داده‌بنیاد برای ساخت مدل مفهومی اکوسیستم کارآفرینی از خبرگان آشنا به موضوع کارآفرینی و اکوسیستم‌ها که شامل ۱۶ نفر بوده، به روش نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده کرده است. داده‌ها در این بخش به روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از فرایند سه‌مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی بهره گرفته شده است. نتایج این بخش نشان دهنده مدل پارادایم اکوسیستم کارآفرینی بوده است. در بخش کمی پژوهش نیز بر اساس مقوله‌های فرعی و مفاهیم بدست آمده در مرحله کیفی، ابتدا پرسشنامه‌ای محقق ساخته تدوین شده که پس از بررسی اولیه روایی و پایایی در بین اعضای نمونه آماری توزیع شده است. در این بخش از تحلیل عاملی تأییدی در جهت تأیید اجزاء مدل پارادایم اکوسیستم کارآفرینی و تحلیل داده‌ها استفاده گردیده است. نتایج این بخش نشان دهنده مناسب بودن هر یک از مدل‌های اندازه‌گیری به عنوان بخش از الگوی طراحی شده بوده است.

واژه‌های کلیدی: اکوسیستم کارآفرینی، صنایع تولیدی، روش داده‌بنیاد

مقدمه

این دیدگاه که کارآفرینی به ارث برده نمی‌شود، تقریباً مورد توافق مدیران و سیاست‌گذاران توسعه صنعتی و اقتصادی است (معروف‌خانی و همکاران^۱، ۲۰۱۸). بر همین اساس نیز در طی شصت سال گذشته، شیوه‌ای که در آن دولت‌های کشورهای پیشرفته سیاست‌های صنعتی و تجاری را اتخاذ کرده‌اند، تکامل یافته است. در طول بیست سال گذشته نیز هم مقدار ابتکار سیاست‌گذاری و هم میزان بودجه اختصاص یافته به این فعالیت‌ها، در یک فرایند به نام "وضعیت توسعه" بیشتر شده است (بلاک^۲، ۲۰۰۸). بر این اساس، سیاست‌گذاران در حال حاضر شروع به مطالعه بر روی شایستگی‌های مورد نیاز یک سیستم مبتنی بر حمایت از کارآفرینی با رشد بالا نموده‌اند. این نشان دهنده تغییر در جهت مداخلات مربوط به شرکت‌ها در جهت توسعه شبکه‌ها، هماهنگ کردن اولویت‌ها، ایجاد ظرفیت‌های سازمانی جدید و ایجاد همکاری بین سهامداران مختلف می‌باشد (وارویک^۳، ۲۰۱۳). یک رویکرد در حال ظهور تمرکز بر اکوسیستم‌های کارآفرینی است (ناپیر و هانسن^۴، ۲۰۱۱؛ فلد^۵، ۲۰۱۲).

مفهوم اکوسیستم شامل همکاری و رقابت بین شرکت‌ها، بخش‌ها و صنایع، ارتباط سازمان‌ها، فن‌آوری‌ها، مصرف‌کنندگان و محصولات است (آنگرائی^۶، ۲۰۰۷؛ فلورس و همکاران^۷، ۲۰۱۷). این شبکه روابط، شامل بازیگران متفاوتی است که در تعامل با یکدیگر بوده و به عملکرد یک جامعه یا منطقه کمک می‌کند (فلورس و همکاران، ۲۰۱۷)، فرصت‌های جدید برای کسب و کارها فراهم و مرزهای کارآفرینی را تعریف می‌کند (ثورنتون و همکاران^۸، ۲۰۱۱؛ ولتر، ۲۰۱۱). مطالعات نشان می‌دهد اکوسیستم‌های کارآفرینانه با سرعت بالا تبدیل به ابزار عمومی در مطالعه جغرافیای کارآفرینی شده است. اکوسیستم‌ها مجموعه‌ای از دور نمای فرهنگی متمرکز، شبکه‌های اجتماعی، حمایت مالی، دانشگاه‌ها و سیاست‌های اقتصادی فعالی هستند که مجموعه حمایتی از کسب و کار مخاطره آمیز مبتنی بر نوآوری را خلق می‌کنند. کارآفرینان در اکوسیستم باید بتوانند فرصت‌ها را نه تنها در اکوسیستم، بلکه در خارج از آن نیز تشخیص داده و از آن بهره‌برداری کنند. اکوسیستم کارآفرینی یک الگوی رشد را برای کارآفرینان فراهم می‌کند (داوری و همکاران، ۱۳۹۶). با توجه به اینکه اکوسیستم کارآفرینی یک الگوی رشد برای کارآفرینان و کسب و کارها ایجاد می‌نماید، لذا بررسی و ارائه یک مدل مناسب برای اکوسیستم کارآفرینی می‌تواند تقویت‌کننده توسعه صنعتی کسب و کارها شود. در سال‌های اخیر به رغم تلاش‌هایی که در جهت توسعه کارآفرینی در کشور شده است، رشد معنی‌داری در حوزه کسب و کارهای جدید و کارآفرینی دیده نمی‌شود. در تحلیل این عدم موفقیت بسیاری از متخصصان و مدیران اجرایی به مشکلات متعددی اشاره می‌کنند که در چارچوب اکوسیستم کارآفرینی قابل تحلیل می‌باشد. به کارگیری سیاست‌های سلیقه‌ای در حوزه اقتصادی و کسب و کار، عدم ثبات قوانین و مقررات مرتبط با کارآفرینی و تجارت، بی‌ثباتی در مدیران و کارفرمایان دولتی، عدم دسترسی به زیرساخت‌های مناسب توسعه کارآفرینی، نامناسب بودن بازار، عدم حمایت بانک‌ها از تولید با وجود رشد قارچ گونه این بانک‌ها در سال‌های اخیر و عدم اثربخش آموزش‌های دانشگاهی کارآفرینی از جمله دلایل عدم موفقیت در توسعه کارآفرینی و به دنبال آن توسعه صنعتی است. به نظر می‌رسد برای فائق آمدن بر این مشکلات و توسعه کارآفرینی، یک راهبرد مناسب در

چارچوب اکوسیستم کارآفرینی مورد نیاز خواهد بود تا بر اساس آن بتوان به توسعه صنعتی مناسبی دست یافته و رشد اقتصادی کشور را افزایش داد. بر همین اساس هدف این تحقیق تعیین روابط علی از ابعاد اکوسیستم کارآفرینی به منظور توسعه صنعتی در جهت شناخت از نحوه تعاملات ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در جهت برنامه‌ریزی مناسب برای توسعه صنعتی می‌باشد.

۱. مبانی نظری تحقیق

به نظر می‌رسد مور^۹ (۱۹۹۳)، یکی از اولین کسانی است که از اصطلاح اکوسیستم استفاده می‌کند. او پیشنهاد کرد که یک کسب‌وکار باید نه تنها به عنوان عضو یک صنعت واحد در نظر گرفته شود، بلکه همچنین باید به عنوان بخشی از اکوسیستم کسب‌وکار در سراسر صنایع مختلف در نظر گرفته شود. کسب‌وکار، به سادگی، در یک خلأ شکل نمی‌گیرد. در ادامه، مور بیشتر توضیح می‌دهد که هر اکوسیستم تجاری در چندین مرحله توسعه می‌یابد؛ و به‌ویژه در اوایل مرحله اول، به همکاری با اعضای مختلف اکوسیستم می‌پردازد. رویکردهای در حال ظهور، بر تعریف و توضیح نقش و عملکرد اکوسیستم کارآفرینانه تمرکز دارند (استیارت و کاتز^{۱۰}، ۲۰۰۴؛ سورش و رامراج^{۱۱}، ۲۰۱۲؛ نامبیسان و بارون^{۱۲}، ۲۰۱۳؛ فلد^{۱۳}، ۲۰۱۲؛ مالکی^{۱۴}، ۲۰۱۲). درواقع، بینش‌های متفاوتی در مورد اکوسیستم وجود دارد؛ و همه این بینش‌ها این سوال را مطرح می‌کنند که چگونه می‌توان اکوسیستم کارآفرینی که امروزه سروصدای زیادی به پا کرده است را تعریف نمود؟ اساساً، اکوسیستم را می‌توان به عنوان یک سیستم معرفی کرد که موجب پرورش و بقای کارآفرینی می‌شود (آیزنبرگ^{۱۵}، ۲۰۱۰). چنین امری، ارتباطات متقابل و فعالیت‌های میان سهامداران مختلف در یک جامعه کارآفرین و اهمیت محرک‌هایی را مورد تأکید قرار می‌دهد که کنشگران مختلف همزمان با حرکت به سوی سازگاری با اکوسیستم با آن روبرو می‌شوند (وسنر^{۱۶}، ۲۰۰۵). میسون و براون^{۱۷} (۲۰۱۴)، اکوسیستم کارآفرینی را به عنوان مجموعه‌ای از کنشگران کارآفرین دارای ارتباط متقابل، سازمان‌های کارآفرینی، نهادها و فرآیندهای کارآفرینی در نظر می‌گیرند که به‌طور رسمی و غیررسمی با یکدیگر ادغام شده‌اند تا "به هم بپیوندند"، "نقش مداخله گرایانه داشته باشند" و "عملکرد را در محیط کارآفرینی محلی مدیریت کنند". اوتیو و همکاران^{۱۸} (۲۰۱۴) و رودریگوز پوز^{۱۹} (۲۰۱۳)، با جزئیات، در مورد تقویت همکاری بین سهامداران مختلف، ایجاد ظرفیت سازمانی جدید و یا انگیزه برای نوآوری بحث می‌کنند. کارلسون و همکاران^{۲۰} (۲۰۰۲)، به موضوع مشابه در ارتباط با اکوسیستم کارآفرینی اشاره می‌کنند. پیچیدگی روابط همکاری، ارتباطات و بازخورد بین کنشگران نهادی مختلف مورد بحث قرار گرفته است. میسون و براون (۲۰۱۴)، اکوسیستم کارآفرینی را به عنوان مجموعه‌ای از کنشگران کارآفرین دارای ارتباط متقابل، سازمان‌های کارآفرینی، نهادها و فرآیندهای کارآفرینی در نظر می‌گیرند که به‌طور رسمی و غیررسمی با یکدیگر ادغام شده‌اند.

در سال‌های اخیر، یک رویکرد فوق‌العاده مؤثر توسط آیزنبرگ بسط یافته است. آیزنبرگ در مقالات مختلفی تأثیر استراتژی اکوسیستم کارآفرینی را بر رشد کسب‌وکار مورد بحث قرار داده است (آیزنبرگ، ۲۰۱۰، ۲۰۱۳). چارچوب این اکوسیستم در جدول (۱) نشان داده شده است.

جدول (۱): چارچوب اکوسیستم کارآفرینی از منظر آیزنبرگ (۲۰۱۱)

سیاست	رهبری	- پشتیبانی بی قید و شرط - مشروعیت اجتماعی - سیاست درهای باز برای طرفداران - استراتژی کارآفرینی - ضرورت، بحران و چالش
	دولت	- نهادها (به عنوان مثال سرمایه گذاری، پشتیبانی) - پشتیبانی اقتصادی (به عنوان مثال R&D، بودجه هایی برای خیز ابتدایی) - محرک های چارچوب قوانین (به عنوان مثال سود مالیات) - نهادهای تحقیقی - قوانین مناسب با معاملات مخاطره آمیز (به عنوان مثال ورشکستگی، انجام معاملات، دارایی، حقوق و نیروی کار)
اقتصاد	سرمایه اقتصادی	- وام های خرد - خانواده، دوستان و سرمایه گذاری مالی کمک کننده - سرمایه گذاری مخاطره آمیز مرحله صفر - بودجه سرمایه گذاری مخاطره آمیز - دارایی خصوصی - بدهی
فرهنگ	داستان های موفقیت	- موفقیت های قابل مشاهده - تولید ثروت برای مؤسسان - شهرت ملی
	هنجارهای اجتماعی	- تحمل ریسک، اشتباه و شکست - نوآوری، خلاقیت، آزمایش - جایگاه اجتماعی کارآفرین - تولید ثروت - جاه طلبی، انگیزه، اشتیاق
پشتیبانی ها	نهادهای غیر دولتی	- ترویج کارآفرینی در سازمان های غیرانتفاعی - محتواهای برنامه تجاری - کنفرانس ها - روابط موافق با کارآفرینی
	زیرساخت ها	- ارتباطات مخابراتی - حمل و نقل و تدارکات - انرژی - نواحی، تکوین مراکز، خوشه ها
	مشاغل حمایتی	- حقوقی - حسابداری - بانک های سرمایه گذاری - متخصصان فنی، مشاوران
سرمایه انسانی	نیروی کار	- ماهر و بدون مهارت - کارآفرینان متوالی - خانواده نسل بعد
	نهادهای آموزشی	- مدارک عمومی (حرفه ای و دانشگاهی) - آموزش ویژه کارآفرینی
بازارها	مشتریان اولیه	- پذیرندگان ابتدایی شواهد تجربی - تخصص در تولید - مشتریان مرجع - ارزیابی های اولیه - کانال های توزیع
	شبکه ها	- شبکه های کارآفرینی - شبکه های پراکنده - همکاری های بین المللی

اکوسیستم می‌شود که این شش حوزه عبارت‌اند از: فرهنگ هدایت‌کننده، امکان‌پذیر کردن سیاست‌ها و رهبری، دسترسی مالی، کیفیت سرمایه انسانی، بازارهای سازگار با ریسک برای محصولات و انواع حمایت‌های سازمانی و زیربنایی. لازم به ذکر است که این شش حوزه اصلی شامل صدها عنصر جزئی می‌شود.

یکی از مدل‌های دیگر اکوسیستم کارآفرینی، مدل نظارت جهانی کارآفرینی است که به‌عنوان یک نوع اکوسیستم شناخته‌شده، در نظر گرفته می‌شود. نظارت جهانی کارآفرینی یک مدل اکوسیستم مفهومی را ایجاد کرد که کیفیت آن از طریق پیمایش‌های متخصصین ملی ارزیابی شده است. نظارت جهانی کارآفرینی، عمدتاً بر مشاغل جدید دارای ریسک تجاری تمرکز می‌کند و پیشنهاد می‌کند که پویایی‌های کارآفرینی را می‌توان به شرایطی پیوند داد که باعث تقویت ایجاد کسب‌وکار جدید می‌شود. این شرایط، به‌عنوان شرایط چارچوب کارآفرینی توصیف می‌شوند. چنین چارچوبی، ویژگی‌های چندبعدی کارآفرینی را نشان می‌دهد. زمینه اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی از طریق چارچوب مفهومی ارائه می‌شود (کلی و همکاران، ۲۰۱۶). در رابطه با اکوسیستم کارآفرینی و کیفیت درک شده آن، نظارت جهانی کارآفرینی ویژگی‌های ذکرشده در جدول (۲) را دنبال می‌کند.

جدول (۲): اکوسیستم کارآفرینی از نظر نظارت جهانی کارآفرینی

شرایط چارچوب عمومی	- باز بودن (تجارت خارجی) - دولت (گسترده، نقش) - بازارهای مالی (بهره‌وری) - فناوری (سطح، شدت) - زیرساخت (فیزیکی) - مدیریت (مهارت‌ها) - بازار کار (انعطاف‌پذیر) - مؤسسات (مقررات بی‌طرفانه قانونی)	بافت درک شده اکوسیستم کارآفرینی (شرایط چارچوب کارآفرینی)	- سرمایه کارآفرینی - سیاست‌های دولت: پشتیبانی و ارتباط - سیاست‌های دولت: مالیات و بوروکراسی - برنامه کارآفرینی دولتی - آموزش کارآفرینی در سن مدرسه و در دوران پس از مدرسه - انتقال تحقیق و توسعه - زیرساخت تجاری و حقوقی - پویایی‌های بازار داخلی - مرزهای تجارت داخلی یا مقررات ورود - زیرساخت‌های فیزیکی - هنجارهای فرهنگی و اجتماعی
---------------------------	---	---	---

منبع: کلی و همکاران^{۳۱} (۲۰۱۶)؛ هچاواریا و اینگرام^{۳۲} (۲۰۱۴)

انجمن جهانی اقتصاد، هشت فاز برای اکوسیستم کارآفرینی در نظر می‌گیرد (فاستر و همکاران^{۳۳}، ۲۰۱۳). چنین امری به این دلیل است که تفاوت‌های عمده در سیستم کارآفرینی می‌تواند از ناحیه‌ای به ناحیه‌ی دیگر به وجود آید. فاستر و همکاران (۲۰۱۳)، در گزارش انجمن جهانی اقتصاد، این ستون‌ها و اهمیت و اعتبار آن‌ها را برای کارآفرینان بررسی کرده است.

جدول (۳): اجزای فازهای اکوسیستم کارآفرینی انجمن جهانی اقتصاد (فاستر و همکاران، ۲۰۱۳)

بازارهای قابل دسترس	سرمایه انسانی، نیروی کار
- بازار داخلی - بزرگ / کوچک / متوسط / دولت به عنوان مشتری - بازار خارجی - بزرگ / کوچک / متوسط / دولت به عنوان مشتری	- استعداد مدیریتی - استعداد فنی - تجربه کارآفرینی شرکت - دسترسی به منابع بیرونی - دسترسی به نیروی کار مهاجر
بودجه و تأمین مالی	سیستم پشتیبانی
- دوستان و خانواده - سرمایه‌گذاران کمک‌کننده مالی - دارایی خصوصی - سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز - دسترسی به بدهی	- مربیان / مشاوران - خدمات حرفه‌ای - تکوین / شتاب‌دهنده‌ها - شبکه هم‌تایان کارآفرینی
چارچوب نظارتی و زیرساخت	آموزش و پرورش
- سهولت شروع کسب و کار - مشوق‌های مالیاتی - قوانین و سیاست‌های سازگار با تجارت - دسترسی به زیرساخت‌های اساسی - دسترسی به ارتباطات مخابراتی / پهنای باند - دسترسی به حمل و نقل	- نیروی کار موجود با آموزش پیش‌دانشگاهی - نیروی کار موجود با تحصیلات دانشگاهی - آموزش ویژه کارآفرینان
دانشگاه‌های بزرگ به عنوان کاتالیزور	پشتیبانی فرهنگی
- دانشگاه‌های بزرگ فرهنگ احترام به کارآفرینی را ترویج می‌کنند - دانشگاه‌های بزرگ نقش مهمی را در ایده پردازی برای شرکت‌های جدید ایفا می‌کنند - دانشگاه‌های بزرگ نقش مهمی در ارائه فارغ‌التحصیلان برای شرکت‌های جدید بازی می‌کنند	- تحمل ریسک و شکست - اولویت برای خوداشتغالی - داستان‌های موفقیت / مدل‌های نقش - فرهنگ تحقیق - تصویر مثبت از کارآفرینی - تجلیل از نوآوری

هنگامی که اکوسیستم کارآفرینی طراحی شد، سؤالات جدیدی مطرح می‌شود: چگونه می‌توانیم اطلاعات مربوط به جامعه کارآفرینی را تفسیر کنیم؟ چگونه می‌توان نقش و فعالیت‌های اعضای اکوسیستم کارآفرینی را توصیف کرد؟ (بل‌مسترسون و استنگلر^{۲۴}، ۲۰۱۵). یک رویکرد اکوسیستم کارآفرینی دارای عملکرد خوب، بینشی در مورد "خوشه‌بندی" فعالیت هر یک از اعضاء ارائه می‌کند. همان‌طور که آیزنبرگ (۲۰۱۱)، اشاره می‌کند اکوسیستم کارآفرینی بر روی چندین بینش متمایز تمرکز می‌کند، این بینش‌ها عبارت‌اند از: "محیط‌های محلی و منطقه‌ای و شرایط موردنیاز برای ایجاد کارآفرینی بلندپروازانه"؛ "تعامل بین شرایط چارچوب و محیط محلی" و "غیره".

درحالی‌که شواهدی مبتنی بر این امر وجود دارد که بازار کار، سازمان‌ها، فرهنگ، قوانین و یا چهارچوب آموزشی دارای عملکرد مطلوب، بر تلاش‌های کارآفرینی در یک جامعه تأثیر می‌گذارد؛ به‌طورکلی اکوسیستم کارآفرینی دارای

ارزش‌های عملی محدودی است. در اکوسیستم، متغیرهای زیادی با یکدیگر همکاری می‌کنند، اما در حقیقت گاهی مداخله‌های منفرد یا کوچک می‌توانند کاتالیزورهایی برای سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز جدید باشند. بنابراین، آن‌ها تنها مسیرهای عمومی را تعیین نمی‌کنند، بلکه تعیین مسیرهای ناحیه‌ای نیز بسیار مفید است. آدراسیچ^{۲۰} (۲۰۰۷)، از این ایده وقتی پشتیبانی می‌کند که جامعه کارآفرینی را به‌عنوان بخشی از اکوسیستم مورد بحث قرار می‌دهد که چنین اکوسیستمی مبتنی بر افرادی است که از ارزش‌های مشوق فردی طرفداری می‌کنند؛ چنین رویکردی سرمایه‌گذاری مخاطره‌آمیز نوآورانه را ترویج می‌کند. لاندستروم و استیونسون^{۲۱} (۲۰۰۶)، اضافه می‌کند که یکی از اجزای اساسی اکوسیستم کارآفرینی، قطعاً سیاست عمومی و تمرکز آن بر تحریک کارآفرینی است، اما تعداد زیادی از عوامل در حمایت از اکوسیستم کارآفرینی سالم سهمیم هستند بنابراین بررسی عوامل کوچک و منفرد دلایل بسیار مهمی دارد.

۲. روش‌شناسی پژوهش

با توجه به این موضوع که نتایج این پژوهش می‌تواند در جهت توسعه اکوسیستم کارآفرینی مورد استفاده سیاست‌گذاران و مدیران صنعتی قرار گیرد. لذا این تحقیق بر اساس هدف از نوع کاربردی- توسعه‌ای و بر اساس روش تحقیق توصیفی- پیمایشی بوده است. با توجه به ماهیت پژوهش، این پژوهش، آمیخته (کمی و کیفی) است. در گام نخست پژوهش، بر اساس نظریه داده بنیاد اقدام به ایجاد مدل مفهومی اکوسیستم کارآفرینی شده است. در این مرحله، جامعه آماری پژوهش شامل کلیه خبرگان آشنا به موضوع اکوسیستم کارآفرینی خواهد بود. برای این منظور خبرگان این تحقیق شامل دو گروه (۱) کارآفرینان شرکت‌های کوچک و متوسط در استان آذربایجان شرقی با سابقه بالای ۲۰ سال و (۲) اساتید کارآفرینی دانشگاه‌های استان آذربایجان شرقی بوده است. در روش داده بنیاد از نمونه‌گیری نظری استفاده می‌شود. در این نوع نمونه‌گیری تا مرحله اشباع نظری اطلاعات گردآوری شده، ادامه می‌یابد. در این پژوهش اشباع نظری در نفر ۱۳ اتفاق افتاده است ولی به جهت اطمینان بیشتر، تعداد مصاحبه‌ها تا نفر ۱۶ ادامه یافته است. روش نمونه‌گیری نیز گلوله برفی بوده است. داده‌ها به روش مصاحبه نیمه ساختاریافته جمع‌آوری شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از فرایند سه مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی با استفاده از نرم افزار NVivo10 استفاده گردیده است. در بخش کمی پژوهش نیز، به منظور تأیید نتایج کدگذاری انتخابی مدل اکوسیستم کارآفرینی از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است. جامعه آماری این بخش مدیران شرکت‌های واقع در شهرک‌های صنعتی رجایی و سلیمی شهر تبریز بوده است. بر اساس آمارهای موجود در این دو شهرک، در مجموع ۶۱۵ واحد صنعتی فعال وجود دارد. بر همین اساس جامعه آماری این تحقیق را ۶۱۵ مدیر این شرکت‌ها تشکیل می‌دهند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۲۳۶ مدیر تعیین شده است. نمونه‌گیری به روش تصادفی نسبی و به تفکیک تعداد صنایع فعال در هر شهرک تعیین شده است. روایی پرسشنامه‌ها در بخش اول بر اساس روایی صوری تأیید شده و در بخش دوم از تحلیل عاملی تأییدی در جهت بررسی روایی سازه استفاده شده است. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و به صورت جدول (۴) تعیین شده است.

جدول (۴): مقدار ضریب آلفای کرونباخ

ضریب آلفا	سازه نظری
۰/۸۲۱	شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی
۰/۸۵۳	شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی
۰/۸۱۹	بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی
۰/۸۱۱	پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی
۰/۸۳۷	راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی
۰/۷۸۳	پدیده محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

با توجه به اینکه مقدار ضریب آلفای کرونباخ بر اساس جدول (۴) برای تمامی سازه‌های تحقیق بزرگتر از ۰/۷ محاسبه گردیده است، لذا می‌توان پایایی پرسشنامه را مناسب دانست.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در این تحقیق، از تحلیل عاملی تأییدی بر اساس بارهای عاملی، مقادیر t متناظر بارهای عاملی، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب ($RMSEA$)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخص نیکویی برازش (GFI) و χ^2/df استفاده شده است. مقدار مناسب برای شاخص ریشه میانگین مربعات خطای تقریب کمتر از ۰/۰۹، برای شاخص‌های برازندگی تطبیقی (CFI) و نیکویی برازش بزرگتر از ۰/۹ و برای χ^2/df بهنجار شده کمتر از ۳ خواهد بود. همچنین در این پژوهش از شاخص‌های KMO برای بررسی کفایت نمونه‌گیری و سطح معنی‌داری آزمون بارتلت در جهت بررسی توان آزمون در استخراج ساختار عاملی استفاده شده است.

۳. یافته‌های تحقیق

یافته‌های تحقیق در بخش کیفی

در نظریه داده بنیاد، فرایند تحلیل داده‌ها با کدگذاری آغاز می‌شود، کدگذاری داده‌ها شامل سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری، و کدگذاری انتخابی است (Strauss & Corbin, ۱۹۹۰). در این تحقیق بر اساس مصاحبه‌های انجام گرفته، کدهای اولیه استخراج شده است. در مرحله کدگذاری باز پس از شناسایی کدهای اولیه و در نظر گرفتن کدهای مشابه، ۶۹ کد مفهومی استخراج شد و سپس در مرحله بعد با بررسی این کدها و طبقه بندی آنها، ۱۶ مقوله فرعی شناسایی شدند.

کدگذاری محوری، مرحله دوم تجزیه و تحلیل در نظریه پردازی داده بنیاد است. هدف این مرحله تعیین رابطه بین مقوله‌های ایجاد شده در مرحله کدگذاری باز است. در کدگذاری محوری، محقق پدیده مرکزی یا محوری را شناسایی می‌کند، شرایط علی را تشریح می‌کند، کنش‌ها و واکنش‌ها را مشخص می‌کند، شرایط مداخله‌گر و بستر را شناسایی می‌کند و پیامدها و نتایج راهبردها را برای این پدیده معین می‌کند. این کار بر اساس مدل پارادایم انجام می‌شود و به نظریه پرداز کمک می‌کند تا فرایند نظریه را به سهولت انجام دهد. جدول (۵) تبدیل مفاهیم به دسته‌بندی کلی یعنی مقوله‌های فرعی و اصلی را نشان می‌دهد.

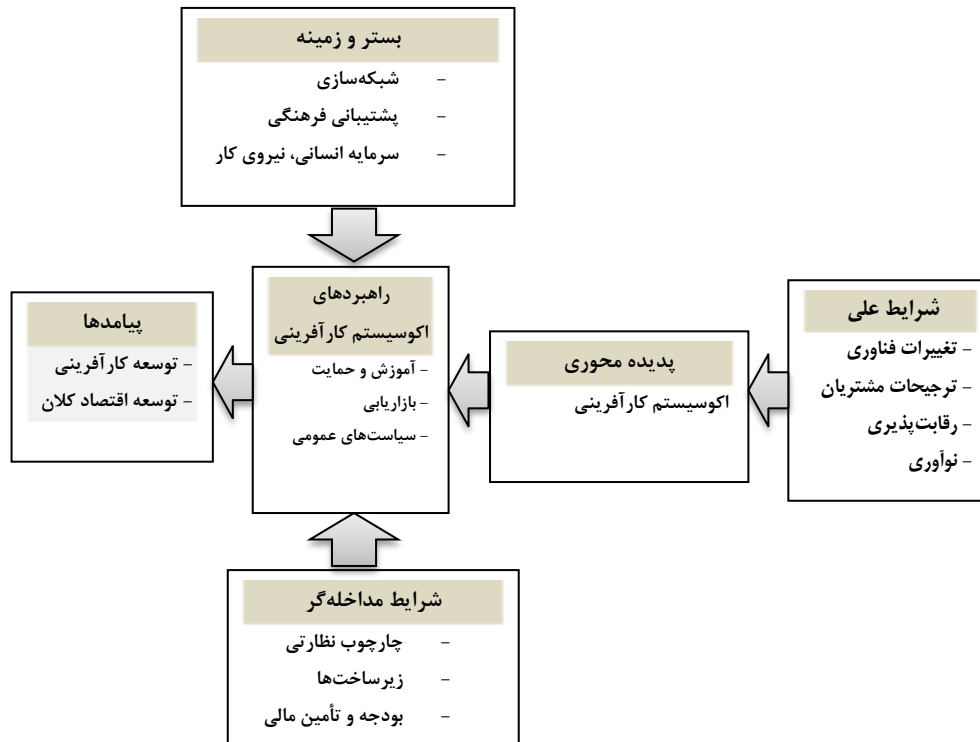
جدول (۵): مقوله‌های اصلی و فرعی اکوسیستم کارآفرینی و مفاهیم زیر مجموعه هر کدام

مقوله اصلی	مقوله فرعی (نماد)	مفاهیم	نماد
شرایط علی (C _۱)	تغییرات فناوری (C _{۱۱})	نیاز به فناوری‌های جدید	C _{۱۱۱}
		افزایش استفاده از تکنولوژی	C _{۱۱۲}
		فناور محور شدن فعالیت‌های کسب و کار	C _{۱۱۳}
	ترجیحات مشتریان (C _{۱۲})	تغییر نیازهای مشتریان و مصرف‌کنندگان	C _{۱۲۱}
		افزایش مصرف‌گرایی	C _{۱۲۲}
		کیفیت بالاتر محصولات و خدمات	C _{۱۲۳}
		قیمت پایین‌تر محصولات و خدمات	C _{۱۲۴}
	رقابت‌پذیری (C _{۱۳})	رشد کسب و کارهای کوچک	C _{۱۳۱}
		روابط نزدیک با ذینفعان	C _{۱۳۲}
		هم‌افزایی در زنجیره تأمین کسب و کارها	C _{۱۳۳}
		کاهش هزینه‌های تولید	C _{۱۳۴}
	نوآوری (C _{۱۴})	توسعه محصولات و خدمات جدید	C _{۱۴۱}
		نوآوری در فرایند تولید	C _{۱۴۲}
		نوآوری سازمانی	C _{۱۴۳}
بستر و زمینه (C _۲)	شبکه‌سازی (C _{۲۱})	احیای شبکه‌های اجتماعی	C _{۲۱۱}
		ارتقاء هماهنگی بین بازیگران	C _{۲۱۲}
		احیای پیوند با دانشگاه	C _{۲۱۳}
		برنامه‌ریزی/ تشکیل جلسات رسمی و غیر رسمی	C _{۲۱۴}
		دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی	C _{۲۱۵}
	پشتیبانی فرهنگی (C _{۲۲})	تحمل ریسک و شکست	C _{۲۲۱}
		اولویت خوداشتغالی	C _{۲۲۲}
		حمایت اخلاقی	C _{۲۲۳}
		فرهنگ تحقیق و توسعه	C _{۲۲۴}
		تصویر مثبت از کارآفرینی	C _{۲۲۵}
		تشویق و تجلیل از نوآوری	C _{۲۲۶}
		جاه‌طلبی، انگیزه، اشتیاق	C _{۲۲۷}
	سرمایه انسانی، نیروی کار (C _{۲۳})	استعداد مدیریتی	C _{۲۳۱}
		استعداد فنی	C _{۲۳۲}
		تجربه کارآفرینی شرکت	C _{۲۳۳}
		کیفیت سرمایه اجتماعی بین افراد	C _{۲۳۴}
		دسترسی به نیروی کار ماهر	C _{۲۳۵}
شرایط مداخله‌گر (C _۳)	چارچوب نظارتی (C _{۳۱})	سهولت شروع کسب‌وکار	C _{۳۱۱}
		قوانین و سیاست‌های سازگار با کسب و کار	C _{۳۱۲}
		قوانین حمایتی از سرمایه‌گذاری خطر پذیر	C _{۳۱۳}
	زیرساخت‌ها (C _{۳۲})	زیرساخت‌های فناوری اطلاعات	C _{۳۲۱}
		زیرساخت‌های ارتباطی و حمل و نقل	C _{۳۲۲}
		زیرساخت‌های مربوط به پارک‌های علم و فناوری، خوشه‌های صنعتی و مراکز رشد	C _{۳۲۳}
		زیر ساخت‌های انرژی	C _{۳۲۴}
	بودجه و تأمین مالی (C _{۳۳})	سرمایه شخصی	C _{۳۳۱}
		وام‌ها و کمک‌های دولتی	C _{۳۳۲}
		سرمایه‌گذاری خانوادگی	C _{۳۳۳}
		ترکیب سرمایه شخصی و کمک دولتی	C _{۳۳۴}

ادامه جدول (۵): مقوله‌های اصلی و فرعی اکوسیستم کارآفرینی و مفاهیم زیر مجموعه هر کدام

C _{۴۱۱}	آموزش اولیه و پیشرفته برای کارآفرینی	آموزش و حمایت (C _{۴۱})	راهنماها (C _۴)
C _{۴۱۲}	آموزش مهارت‌های مدیریتی		
C _{۴۱۳}	ایجاد تسهیلات برای کارآفرینان جدید		
C _{۴۱۴}	ایجاد مراکز مشاوره کارآفرینی		
C _{۴۱۵}	مراکز تحقیق و توسعه		
C _{۴۲۱}	برندسازی	بازاریابی (C _{۴۲})	
C _{۴۲۲}	تبلیغات و ارتقاء برند محصولات و خدمات		
C _{۴۲۳}	جستجوی بازارهای جدید		
C _{۴۲۴}	ایجاد و تقویت کانال‌های توزیع		
C _{۴۳۱}	مشوق‌های مالیاتی	سیاست‌های عمومی (C _{۴۳})	
C _{۴۳۲}	پشتیبانی حقوقی از کارآفرینی		
C _{۴۳۳}	نهادهای سرمایه‌گذاری دولتی		
C _{۴۳۴}	تدوین استراتژی کارآفرینی در سطح کلان		
C _{۴۳۵}	اعطای وام‌های کم بهره		
C _{۵۱۱}	رشد کسب و کارهای کوچک و متوسط	توسعه کارآفرینی (C _{۵۱})	پیامدها (C _۵)
C _{۵۱۲}	نوآوری در تولید محصولات و خدمات		
C _{۵۱۳}	خلق ارزش		
C _{۵۱۴}	ایجاد ثروت برای کارآفرینان		
C _{۵۲۱}	اشتغال‌زایی	توسعه اقتصاد کلان (C _{۵۲})	
C _{۵۲۲}	افزایش ظرفیت‌های تولیدی		
C _{۵۲۳}	افزایش درآمد سرانه		
C _{۵۲۴}	افزایش تولید ناخالص داخلی		
C _{۵۲۵}	افزایش رفاه		
C _{۶۱۱}	تعداد زیاد کارآفرینان و شرکت‌ها	اکوسیستم کارآفرینی (C _{۶۱})	مقوله محوری (C _۶)
C _{۶۱۲}	تعامل افراد و نقش‌ها		
C _{۶۱۳}	تمرکز ناحیه‌ای		
C _{۶۱۴}	وابستگی عوامل و وظایف		

در نهایت پس از کدگذاری باز و کدگذاری محوری، کدگذاری انتخابی انجام شده است. کدگذاری انتخابی مهم ترین مرحله نظریه پردازی است که در آن، محقق مقوله محوری را با سایر موارد ارتباط می‌دهد، ارتباط آنها را بیان می‌کند و مقوله‌هایی که احتیاج به بهبود و بازنگری دارند را اصلاح می‌کند (دانایی‌فرد و اسلامی، ۱۳۹۰). پس از ارائه شش دسته شرایط علی شامل افزایش تغییرات فناوری، ترجیحات مشتریان، رقابت‌پذیری و نوآوری؛ بستر و زمینه شامل شبکه‌سازی، پشتیبانی فرهنگی و سرمایه انسانی و نیروی کار؛ شرایط مداخله‌گر شامل چارچوب نظارتی، زیرساخت-ها و بودجه و تأمین مالی؛ راهبردها شامل آموزش و حمایت، بازاریابی و سیاست‌های عمومی، پیامدها شامل افزایش توسعه کارآفرینی و توسعه اقتصاد کلان و پدیده محوری که دارای یک بعد اصلی که همان اکوسیستم کارآفرینی می‌باشد، ارتباط بین مقوله‌های مختلف ایجاد و در غالب مدل پارادایمی ارائه شده است. این مدل پارادایمی در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل (۱): مدل پارادایمی اکوسیستم کارآفرینی در صنایع

یافته‌های پژوهش در بخش کمی

پس از دستیابی به مدل اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی، با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، هر یک از اجزاء مدل مورد بررسی قرار گرفته است تا از مناسب بودن هر یک از مقوله‌های اصلی و کدگذاری‌های انجام شده در جامعه مورد مطالعه اطمینان حاصل شود. رای این منظور شاخص‌های KMO و آزمون بارتلت بررسی شده است. مقدار شاخص KMO برای شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۸۷۶ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی شرایط علی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

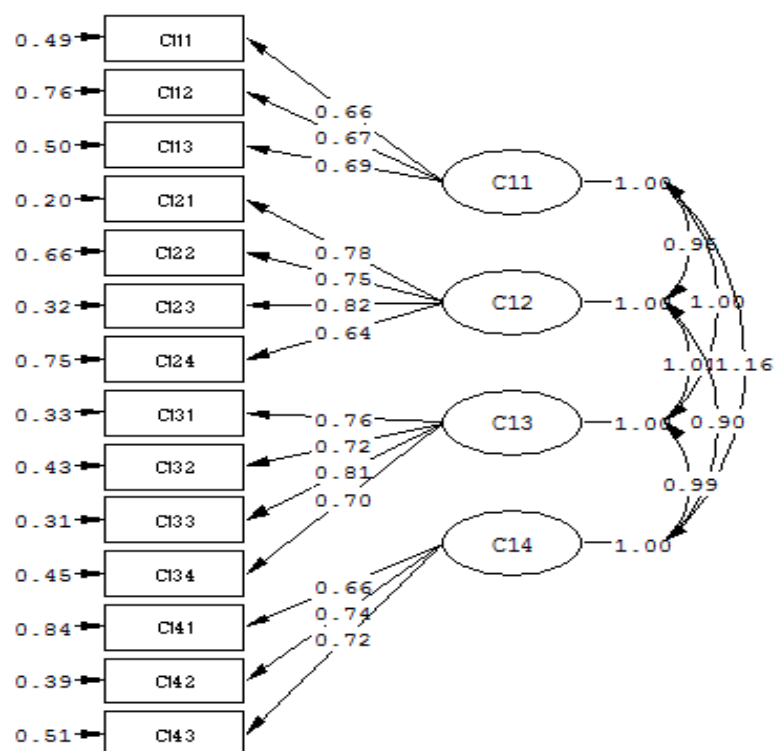
نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تأییدی مدل شرایط علی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکوئر برابر ۱۵۰/۰۵ با درجه آزادی ۷۱ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکوئر بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکوئر بر درجه آزادی) برابر ۲/۱۱ محاسبه گردیده که نشان دهنده مناسب بودن مدل تأییدی از نظر این شاخص بوده است. ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۶۹ محاسبه شده است که نشان دهنده مقادیر قابل قبول برای مدل بوده است. مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI) نیز ۰/۹۹ بدست آمده که چون بزرگتر از ۰/۹ بوده، می‌توان عنوان نمود که مدل تأییدی شرایط علی مناسب بوده است. مقدار شاخص برازندگی تطبیقی ۰/۹۳ و

شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۴۷ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. بنابر این می‌توان نتیجه گرفت که تغییرات فناوری، ترجیحات مشتریان، رقابت‌پذیری و نوآوری در دسته شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی قرار می‌گیرند. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی‌داری بارهای عاملی مدل شرایط علی در جدول (۶) نشان داده شده است.

جدول (۶): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تأییدی شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

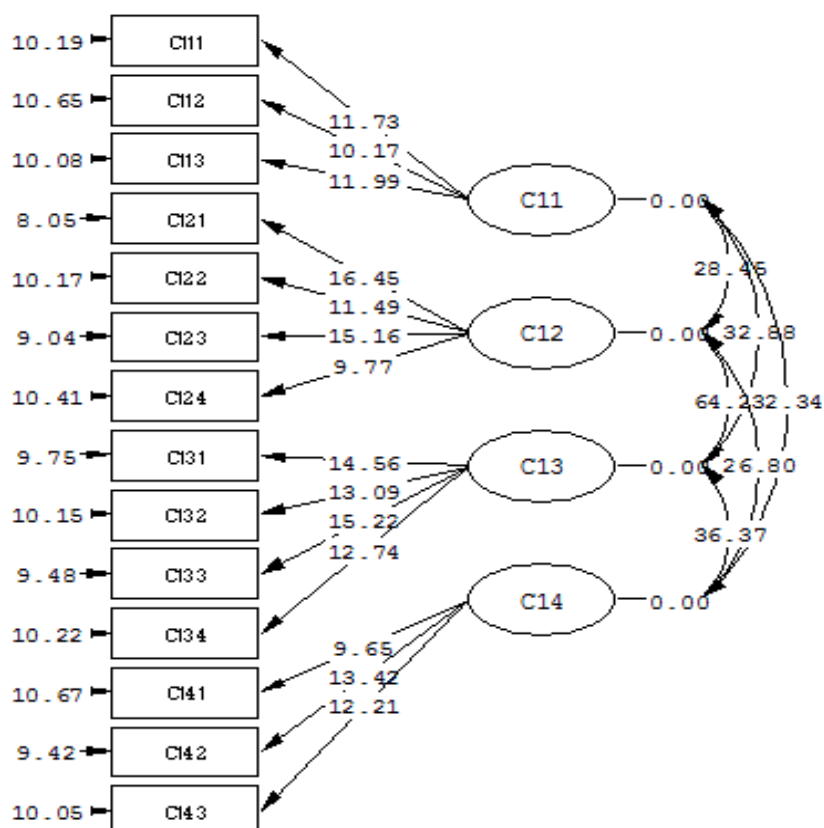
χ^2/df	RMR	CFI	GFI	RMSEA	مقدار t	بار عاملی	مسیر بار عاملی
۲/۱۱	۰/۰۴۷	۰/۹۳	۰/۹۹	۰/۰۶۹	۱۱/۷۳	۰/۶۶	$C_{11} <--- C_{111}$
					۱۰/۱۷	۰/۶۷	$C_{11} <--- C_{112}$
					۱۱/۹۹	۰/۶۹	$C_{11} <--- C_{113}$
					۱۶/۴۵	۰/۷۸	$C_{12} <--- C_{121}$
					۱۱/۴۹	۰/۷۵	$C_{12} <--- C_{122}$
					۱۵/۱۶	۰/۸۲	$C_{12} <--- C_{123}$
					۹/۷۷	۰/۶۴	$C_{12} <--- C_{124}$
					۱۴/۵۶	۰/۷۶	$C_{13} <--- C_{131}$
					۱۳/۰۹	۰/۷۲	$C_{13} <--- C_{132}$
					۱۵/۲۲	۰/۸۱	$C_{13} <--- C_{133}$
					۱۲/۷۴	۰/۷۰	$C_{13} <--- C_{134}$
					۹/۶۵	۰/۶۶	$C_{14} <--- C_{141}$
					۱۳/۴۲	۰/۷۴	$C_{14} <--- C_{142}$
					۱۲/۲۱	۰/۷۲	$C_{14} <--- C_{143}$

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۶) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید می‌گردد. در شکل (۲) نتایج مربوط به بارهای عاملی و در شکل (۳) مقادیر t متناظر هر یک از بارهای عاملی تحلیل عاملی تأییدی مدل شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان داده شده است.

Chi-Square=150.05, df=71, P-value=0.05602, RMSEA=0.069

شکل (۲): بارهای عاملی مدل تأییدی شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

Chi-Square=150.05, df=71, P-value=0.05602, RMSEA=0.069

شکل (۳): مقادیر t متناظر بارهای عاملی مدل تأییدی شرایط علی شکل‌گیری اکوسیستم

مقدار شاخص KMO برای بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۷۶۲ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تأییدی بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکور برابر ۲۶۱/۹۵ با درجه آزادی ۱۱۶ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکور بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکور بر درجه آزادی) برابر ۲/۲۵، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۷۳، شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۸، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) ۰/۹۴ و شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۴۴ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل تأییدی بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که شبکه‌سازی، پشتیبانی فرهنگی و سرمایه انسانی و نیروی کار در دسته بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی قرار می‌گیرند. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی‌داری بارهای عاملی مدل شرایط علی در جدول (۷) نشان داده شده است.

جدول (۷): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تأییدی بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

مسیر بار عاملی	بار عاملی	مقدار t	RMSEA	GFI	CFI	RMR	χ^2/df
C _{۲۱۱} <--- C _{۲۱}	۰/۶۶	۹/۵۳	۰/۰۷۳	۰/۹۸	۰/۹۴	۰/۰۴۴	۲/۲۵
C _{۲۱۲} <--- C _{۲۱}	۰/۶۸	۱۰/۲۵					
C _{۲۱۳} <--- C _{۲۱}	۰/۸۶	۱۴/۸۳					
C _{۲۱۴} <--- C _{۲۱}	۰/۷۸	۱۲/۳۰					
C _{۲۱۵} <--- C _{۲۱}	۰/۵۰	۷/۶۱					
C _{۲۲۱} <--- C _{۲۲}	۰/۳۳	۴/۱۸					
C _{۲۲۲} <--- C _{۲۲}	۰/۶۴	۹/۴۲					
C _{۲۲۳} <--- C _{۲۲}	۰/۵۱	۶/۷۵					
C _{۲۲۴} <--- C _{۲۲}	۰/۴۲	۵/۱۶					
C _{۲۲۵} <--- C _{۲۲}	۰/۶۶	۱۰/۶۱					
C _{۲۲۶} <--- C _{۲۲}	۰/۶۲	۹/۰۷					
C _{۲۲۷} <--- C _{۲۲}	۰/۷۳	۱۱/۳۶					
C _{۲۳۱} <--- C _{۲۳}	۰/۴۸	۶/۹۵					
C _{۲۳۲} <--- C _{۲۳}	۰/۶۸	۱۲/۴۵					
C _{۲۳۳} <--- C _{۲۳}	۰/۷۷	۱۰/۶۷					
C _{۲۳۴} <--- C _{۲۳}	۰/۶۹	۱۰/۷۰					
C _{۲۳۵} <--- C _{۲۳}	۰/۶۱	۸/۷۴					

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۷) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در بستر و زمینه شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید می‌گردد.

مقدار شاخص KMO برای شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۸۰۷ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تاییدی شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکوئر برابر ۷۲/۵۷ با درجه آزادی ۴۱ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکوئر بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکوئر بر درجه آزادی) برابر ۱/۷۷، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۵۷، شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۷، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) ۰/۹۵ و شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۴۰ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل تأییدی شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که چارچوب نظارتی، زیرساخت‌ها و بودجه و تأمین مالی در دسته شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی قرار می‌گیرند. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی‌داری بارهای عاملی مدل شرایط مداخله‌گر در جدول (۸) نشان داده شده است.

جدول (۸): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تأییدی شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

مسیر بار عاملی	بار عاملی	مقدار t	RMSEA	GFI	CFI	RMR	χ^2/df
$C_{311} <--- C_{31}$	۰/۸۱	۱۴/۷۱	۰/۰۵۷	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۰۴۰	۱/۷۷
$C_{312} <--- C_{31}$	۰/۸۵	۱۶/۰۹					
$C_{313} <--- C_{31}$	۰/۷۶	۱۳/۶۶					
$C_{321} <--- C_{32}$	۰/۶۹	۱۰/۲۱					
$C_{322} <--- C_{32}$	۰/۶۷	۹/۹۵					
$C_{323} <--- C_{32}$	۰/۶۹	۱۰/۴۲					
$C_{324} <--- C_{32}$	۰/۸۲	۱۵/۹۰					
$C_{331} <--- C_{33}$	۰/۷۲	۱۲/۴۸					
$C_{332} <--- C_{33}$	۰/۷۶	۱۴/۰۶					
$C_{333} <--- C_{33}$	۰/۸۶	۱۶/۲۷					
$C_{334} <--- C_{33}$	۰/۶۴	۷/۳۷					

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۸) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در شرایط مداخله‌گر شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید می‌گردد.

مقدار شاخص KMO برای راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۷۲۲ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت

نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تأییدی راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکور برابر ۱۰۲/۷۱ با درجه آزادی ۷۴ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکور بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکور بر درجه آزادی) برابر ۱/۳۸، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۴۱، شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۴، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) ۱/۰۰ و شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۲۲ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل تأییدی راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که آموزش و حمایت، بازاریابی و سیاست‌های عمومی در دسته راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی قرار می‌گیرند. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی‌داری بارهای عاملی راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی در جدول (۹) نشان داده شده است.

جدول (۹): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تأییدی راهبردها شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

مسیر بار عاملی	بار عاملی	مقدار t	RMSEA	GFI	CFI	RMR	χ^2/df
$C_{\varepsilon 11}$ <--- $C_{\varepsilon 1}$	۰/۸۵	۱۶/۳۶	۰/۰۴۱	۰/۹۴	۱/۰۰	۰/۰۲۲	۱/۳۸
$C_{\varepsilon 12}$ <--- $C_{\varepsilon 1}$	۰/۸۹	۱۷/۶۲					
$C_{\varepsilon 13}$ <--- $C_{\varepsilon 1}$	۰/۹۱	۱۸/۰۸					
$C_{\varepsilon 14}$ <--- $C_{\varepsilon 1}$	۰/۸۵	۱۶/۲۵					
$C_{\varepsilon 15}$ <--- $C_{\varepsilon 1}$	۰/۹۰	۱۷/۹۵					
$C_{\varepsilon 21}$ <--- $C_{\varepsilon 2}$	۰/۸۸	۱۷/۱۰					
$C_{\varepsilon 22}$ <--- $C_{\varepsilon 2}$	۰/۹۱	۱۸/۳۳					
$C_{\varepsilon 23}$ <--- $C_{\varepsilon 2}$	۰/۸۸	۱۷/۳۰					
$C_{\varepsilon 24}$ <--- $C_{\varepsilon 2}$	۰/۹۲	۱۸/۵۶					
$C_{\varepsilon 31}$ <--- $C_{\varepsilon 3}$	۰/۸۸	۱۷/۲۷					
$C_{\varepsilon 32}$ <--- $C_{\varepsilon 3}$	۰/۹۸	۲۰/۹۳					
$C_{\varepsilon 33}$ <--- $C_{\varepsilon 3}$	۰/۹۲	۱۸/۶۰					
$C_{\varepsilon 34}$ <--- $C_{\varepsilon 3}$	۰/۹۱	۱۸/۲۶					
$C_{\varepsilon 35}$ <--- $C_{\varepsilon 3}$	۰/۸۹	۱۷/۴۶					

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۹) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در راهبردهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید می‌گردد. مقدار شاخص KMO برای پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۸۹۲ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تاییدی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکور برابر ۵۴/۳۹ با درجه آزادی ۲۶ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکور بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکور بر درجه آزادی) برابر ۲/۳۹، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۶۸، شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۲، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) ۰/۹۸ و شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۴۲ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل تاییدی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که توسعه کارآفرینی و توسعه اقتصاد کلان در دسته پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی قرار می‌گیرند. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی‌داری بارهای عاملی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی در جدول (۱۰) نشان داده شده است.

جدول (۱۰): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تاییدی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

مسیر بار عاملی	بار عاملی	مقدار t	RMSEA	GFI	CFI	RMR	χ^2/df
$C_{011} <--- C_{01}$	۰/۸۹	۱۷/۱۴	۰/۰۶۸	۰/۹۲	۰/۹۸	۰/۰۴۲	۲/۳۹
$C_{012} <--- C_{01}$	۰/۸۳	۱۵/۴۵					
$C_{013} <--- C_{01}$	۰/۷۸	۱۴/۰۷					
$C_{014} <--- C_{01}$	۰/۷۵	۱۳/۲۶					
$C_{021} <--- C_{02}$	۰/۸۵	۱۵/۷۶					
$C_{022} <--- C_{02}$	۰/۸۱	۱۴/۶۸					
$C_{023} <--- C_{02}$	۰/۷۶	۱۳/۴۹					
$C_{024} <--- C_{02}$	۰/۷۱	۱۲/۲۲					
$C_{025} <--- C_{02}$	۰/۷۷	۱۳/۶۸					

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۱۰) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید می‌گردد.

مقدار شاخص KMO برای مقوله محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی ۰/۷۶۶ و بزرگتر از ۰/۵ محاسبه شده است. همچنین سطح معنی‌داری آزمون بارتلت برابر ۰/۰۰۰ و کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد. بر اساس نتایج این شاخص‌ها، کفایت نمونه‌گیری برای استخراج ساختار عاملی مقوله محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی تأیید شده و می‌توان ساختار عاملی مقوله محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی را استخراج نمود.

نتایج مربوط به شاخص‌های مناسب بودن تحلیل عاملی تاییدی مقوله محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی نشان می‌دهد که مقدار کای اسکور برابر ۴/۰۹ با درجه آزادی ۲ بدست آمده است. مقدار شاخص کای اسکور بهنجار شده (حاصل تقسیم کای اسکور بر درجه آزادی) برابر ۲/۰۴، ریشه میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) برابر ۰/۰۶۷، شاخص نیکویی برازش (GFI) ۰/۹۰، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) ۰/۹۳ و شاخص ریشه میانگین مربعات

باقی مانده (RMR) برابر ۰/۰۴۸ بدست آمده که نشان دهنده مقادیر مناسب برای مدل تأییدی مقوله محوری شکل-گیری اکوسیستم کارآفرینی بوده است. نتایج مربوط به بارهای عاملی استاندارد شده و مقادیر t متناظر برای بررسی معنی داری بارهای عاملی پیامدهای شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی در جدول (۱۱) نشان داده شده است.

جدول (۱۱): شاخص‌های برازش و بارهای عاملی مدل تأییدی مقوله محوری شکل‌گیری اکوسیستم کارآفرینی

χ^2/df	RMR	CFI	GFI	RMSEA	مقدار t	بار عاملی	مسیر بار عاملی
۲/۰۴	۰/۰۴۸	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۰۷	۱۵/۹۱	۰/۸۳	$C_{\gamma_{11}} <--- C_{\gamma_1}$
					۱۷/۰۸	۰/۸۸	$C_{\gamma_{12}} <--- C_{\gamma_1}$
					۱۲/۵۵	۰/۷۹	$C_{\gamma_{13}} <--- C_{\gamma_1}$
					۱۲/۶۹	۰/۸۱	$C_{\gamma_{14}} <--- C_{\gamma_1}$

با توجه به اینکه مقادیر t متناظر هر بار عاملی در جدول (۱۱) بزرگتر از ۱/۹۶ محاسبه گردیده است، بنابراین در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان عنوان نمود که تمامی بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بوده و ارتباط بین مقوله‌های فرعی با مقوله‌های اصلی در مقوله محوری مورد تأیید قرار می‌گیرد. به عبارتی بر اساس نتایج این بخش می‌توان عنوان نمود که تعداد زیاد کارآفرینان و شرکت‌ها، تعامل افراد و نقش‌ها، تمرکز ناحیه‌ای و وابستگی عوامل و وظایف به عنوان مقوله محوری نشان دهنده اکوسیستم کارآفرینی تلقی می‌شوند.

۴. بحث و نتیجه‌گیری و پیشنهادات

بحث و نتیجه‌گیری

مفهوم اکوسیستم شامل همکاری و رقابت بین شرکت‌ها، بخش‌ها و صنایع، ارتباط سازمان‌ها، فن‌آوری‌ها، مصرف‌کنندگان و محصولات است. این شبکه روابط، شامل بازیگران متفاوتی است که در تعامل با یکدیگر بوده و به عملکرد یک جامعه یا منطقه کمک می‌کند، فرصت‌های جدید برای کسب و کارها فراهم و مرزهای کارآفرینی را تعریف می‌کند. اکوسیستم کارآفرینی قادر است تا کارآفرینی را در کشور تقویت کرده و از این طریق به رشد اقتصادی کمک نماید. بررسی مطالعات مختلف در حوزه کارآفرینی نشان می‌دهد که تا به حال اکوسیستم کارآفرینی از منظر روابط علی ابعاد آن مورد توجه قرار نگرفته و جای خالی آن در تحقیقات و بدنه دانشی به وضوح دیده می‌شود. با توجه به اینکه تحقیقات نشان داده که کارآفرینی اثر مثبتی بر توسعه صنعتی و اقتصادی دارد، بر همین اساس یکی از مسائلی که می‌تواند بر کارآفرینی افراد و شرکت‌ها تأثیر گذار باشد، اکوسیستم کارآفرینی است. نتایج در بخش تأیید مولفه‌های اصلی اکوسیستم کارآفرینی نشان داد که شرکت‌ها ابتدا بایستی برای سودآوری و ادامه حیات در بازارهای قابل دسترسی تمرکز نمایند. به عبارتی شرکت‌ها به منظور توسعه صنعتی بایستی ابتدا در بازارهایی کار کنند که توان دسترسی بالایی در آنها وجود دارد. هر چند در یک اکوسیستم کارآفرینی برای رسیدن به این بازارها نیاز است تا سایر مولفه‌های اکوسیستم کارآفرینی به درستی به وظایف خود عمل کنند. در اکوسیستم کارآفرینی و مدل ارائه

شده، مکانیزم‌های تسهیل کننده ای نیاز است که به شرکت‌ها کمک کند تا برخی از مسائل و ابهامات خود را در رابطه با بازارهای قابل دسترس حل کنند. این مکانیزم‌ها در این تحقیق تحت عنوان سیستم‌های پشتیبان بوده که می‌تواند از طریق مشاوره و شبکه کارآفرینان همسان به کارآفرین برای فعالیت در بازارهای قابل دسترس و به خصوص بازارهای بین‌المللی کمک کند. قوانین مقررات دولتی، زیرساخت‌ها و تسهیل فعالیت‌های شروع کسب و کار از دیگر اجزای اکوسیستم کارآفرینی می‌باشند. وجود این‌ها در حقیقت سراغ‌آزی خواهد بود برای رسیدن به توسعه صنعتی و رونق اقتصادی در کشور که هدف بسیاری از دولت‌ها است. در نهایت منابع مالی، سرمایه فکری، سرمایه فرهنگی و دانشگاه‌های تولید کننده علم، مشوق و پایه‌گذاری کارآفرینی در یک کشور محسوب می‌گردند. به طور کلی نتایج بدست آمده در این تحقیق برای تأیید مولفه‌های اصلی اکوسیستم کارآفرینی با نتایج تحقیق تائول پروچازکوا^{۲۷} (۲۰۱۶) و فاستر و همکاران (۲۰۱۳) همخوانی داشته است. در بحث تدوین مدل اکوسیستم کارآفرینی با رویکرد توسعه صنعتی، به جرات می‌توان گفت که تا به حال تحقیقی در این حوزه انجام نشده و این تحقیق بر اساس توان خود قصد داشته تا خلاء نظری موجود در این حوزه را پر کند. بر همین اساس به مدیران و سیاست‌گذاران اقتصادی کشور پیشنهاد می‌گردد تا برای رونق کارآفرینی و به تبع آن توسعه صنعتی و اقتصادی، تسهیل فضای کسب و کار را از طریق توجه به اکوسیستم کارآفرینی ایجاد کرده و در این راه حداقل انتظار از دولت، توجه به چارچوب نظارتی و زیرساختی به عنوان یکی از پایه‌های مهم اکوسیستم کارآفرینی در کشور می‌باشد. بر خلاف سایر پایه‌های اکوسیستم کارآفرینی، این پایه در اختیار دولت بوده و دولت بیشترین توجه را بایستی به این مولفه داشته باشد تا ضمن رونق کسب و کار داخلی، از مزایای توسعه صنعتی بیشترین بهره را ببرد.

References

- ۱) Anggraeni, E., Den Hartigh, E., & Zegveld, M. (۲۰۰۷, October). Business ecosystem as a perspective for studying the relations between firms and their business networks. In ECCON ۲۰۰۷ Annual meeting (pp. ۱-۲۸).
- ۲) Audretsch, D. B. (۲۰۰۷). The entrepreneurial society. Oxford University Press.
- ۳) Audretsch, D. B., Grilo, I., & Thurik, A. R. (Eds.). (۲۰۰۷). Handbook of research on entrepreneurship policy. Edward Elgar Publishing.
- ۴) Autio, E., Kenney, M., Mustar, P., Siegel, D., & Wright, M. (۲۰۱۴). Entrepreneurial innovation: The importance of context. Research Policy, ۴۳(۷), ۱۰۹۷-۱۱۰۸.
- ۵) Bell-Masterson, J., & Stangler, D. (۲۰۱۵). Measuring an entrepreneurial ecosystem. Available at SSRN ۲۵۸۰۳۳۶.
- ۶) Block, F. (۲۰۰۸). Swimming against the current: the rise of a hidden developmental state in the United States. Politics & society, ۳۶(۲), ۱۶۹-۲۰۶.
- ۷) Carlsson, B., Jacobsson, S., Holmén, M., & Rickne, A. (۲۰۰۲). Innovation systems: analytical and methodological issues. Research policy, ۳۱(۲), ۲۳۳-۲۴۵.

- 8) European Commission (2002). Green paper entrepreneurship in Europe
- 9) Feld, B. (2012). Startup communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city. John Wiley & Sons.
- 10) Feld, B. (2012). Startup communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city. John Wiley & Sons.
- 11) Flores, A., Pereira, E., & Graça, H. (2017). Entrepreneurial Ecosystems: Knowledge Transfer. In Knowledge Transfer to and within Tourism: Academic, Industry and Government Bridges (pp. 97-111). Emerald Publishing Limited.
- 12) Foster, G., Shimizu, C., Ciesinski, S., Davila, A., Hassan, S., Jia, N., & Morris, R. (2013, September). Entrepreneurial ecosystems around the globe and company growth dynamics. In World Economic Forum (Vol. 11).
- 13) Hechavarria, D. M., & Ingram, A. (2013). A review of the entrepreneurial ecosystem and the entrepreneurial society in the United States: An exploration with the global entrepreneurship monitor dataset. *Journal of Business and Entrepreneurship*, 26(1), 1-20.
- 14) Isenberg, D. (2011). The entrepreneurship ecosystem strategy as a new paradigm for economic policy: Principles for cultivating entrepreneurship. Presentation at the Institute of International and European Affairs.
- 15) Isenberg, D. (2013). Worthless, impossible and stupid: How contrarian entrepreneurs create and capture extraordinary value. Harvard Business Review Press.
- 16) Isenberg, D. J. (2010). How to start an entrepreneurial revolution. *Harvard business review*, 88(6), 48-50.
- 17) Kelly, D., & Singer, S., & Herrington M. (2016). Global Entrepreneurship Monitor: 2015/2016 Global Report. GEM
- 18) Lundstrom, A., & Stevenson, L. A. (2006). Entrepreneurship policy: Theory and practice (Vol. 9). Springer Science & Business Media.
- 19) Malecki, E. J. (2011). Connecting local entrepreneurial ecosystems to global innovation networks: open innovation, double networks and knowledge integration. *International Journal of Entrepreneurship and Innovation Management*, 15(1), 37-59.
- 20) Maroufkhani, P., Wagner, R., & Wan Ismail, W. K. (2018). Entrepreneurial ecosystems: a systematic review. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 12(3), 545-564.
- 21) Mason, C., & Brown, R. (2013). Entrepreneurial ecosystems and growth oriented entrepreneurship. Final Report to OECD, Paris, 30(1), 77-102.
- 22) Moore, J. F. (1993). Predators and prey: a new ecology of competition. *Harvard business review*, 71(3), 75-86.

- ۲۳) Nambisan, S., & Baron, R. A. (۲۰۱۳). Entrepreneurship in innovation ecosystems: Entrepreneurs' self-regulatory processes and their implications for new venture success. *Entrepreneurship theory and practice*, ۳۷(۵), ۱۰۷۱-۱۰۹۷.
- ۲۴) Napier, G., & Hansen, C. (۲۰۱۱). Ecosystems for young scalable firms. FORA Group.
- ۲۵) Rodríguez-Pose, A. (۲۰۱۳). Do institutions matter for regional development?. *Regional Studies*, ۴۷(۷), ۱۰۳۴-۱۰۴۷.
- ۲۶) Stangler, D., & Bell-Masterson, J. (۲۰۱۵). Measuring an entrepreneurial ecosystem. Kauffman foundation research series on city, metro, and regional entrepreneurship, ۱۶.
- ۲۷) Steyaert, C., & Katz, J. (۲۰۰۴). Reclaiming the space of entrepreneurship in society: geographical, discursive and social dimensions. *Entrepreneurship & regional development*, ۱۶(۳), ۱۷۹-۱۹۶.
- ۲۸) Suresh, J., & Ramraj, R. (۲۰۱۲). Entrepreneurial ecosystem: Case study on the influence of environmental factors on entrepreneurial success. *European Journal of Business and Management*, ۴(۱۶), ۹۵-۱۰۱.
- ۲۹) Taušl Procházková, P. (۲۰۱۶). Entrepreneurial ecosystem insights: case study, *Trendy v podnikání*, ۲۳(۱) ۲۳-۳۲
- ۳۰) Thornton, P. H., Ribeiro-Soriano, D., & Urbano, D. (۲۰۱۱). Socio-cultural factors and entrepreneurial activity: An overview. *International small business journal*, ۲۹(۲), ۱۰۵-۱۱۸.
- ۳۱) Warwick, K. (۲۰۱۳). Industrial policy: Emerging issues and new trends. University of Cambridge.
- ۳۲) Welter, F. (۲۰۱۱). Contextualizing entrepreneurship—conceptual challenges and ways forward. *Entrepreneurship theory and Practice*, ۳۵(۱), ۱۶۵-۱۸۴.

پی نوشت:

-
۱. Maroufkhani et al.
 ۲. Block
 ۳. Warwick
 ۴. Napier and Hansen
 ۵. Feld
 ۶. Anggraeni
 ۷. Flores et al
 ۸. Thornton et al
 ۹. Moore
 ۱۰. Steyaert & Katz
 ۱۱. Suresh & Ramraj
 ۱۲. Nambisan & Baron
 ۱۳. Feld
 ۱۴. Malecki
 ۱۵. Isenberg
 ۱۶. Wessner
 ۱۷. Mason & Brown
 ۱۸. Autio et al
 ۱۹. Rodríguez-Pose

-
٢٠. Carlsson et al
٢١- Kelly et al
٢٢- Hechavarria & Ingram
٢٣- Foster et al
٢٤- BellMasterson &Stangler
٢٥- Audretsch
٢٦- Lundstrom & Stevenson
٢٧- Taušl Prochazkova

تبیین عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی بر اساس روش داده بنیاد

عبدالحسین شکری

shokri.hossein@ymail.com

Tel: ۰۹۱۴۴۰۵۵۴۰۲

دانشجوی دکتری، گروه مدیریت، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

هوشنگ تقی زاده (نویسنده مسئول)

taghizadeh@iaut.ac.ir*

Tel: ۰۹۱۴۴۰۱۳۲۲۱

استاد گروه مدیریت، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

مجید باقرزاده خواجه

dr.bagherzadeh@yahoo.com

Tel: ۰۹۱۴۱۱۵۹۷۶۰

استادیار گروه مدیریت، واحد تبریز، دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز، ایران

Explain the factors and dimensions of entrepreneurship ecosystem in manufacturing industries based on Grounded Theory method

Abdolhossein Shokri

shokri.hossein@ymail.com

Tel: ۰۹۱۴۴۰۵۵۴۰۲

Department of Management, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Houshang Taghizadeh

taghizadeh@iaut.ac.ir*

Tel: ۰۹۱۴۴۰۱۳۲۲۱

Department of Management, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

Majid Bagherzadeh khajeh

dr.bagherzadeh@yahoo.com

Tel: ۰۹۱۴۱۱۵۹۷۶۰

Department of Management, Tabriz Branch, Islamic Azad University, Tabriz, Iran

تبیین عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی بر اساس روش داده‌بنیاد

چکیده

اکوسیستم کارآفرینی می‌تواند منجر به توسعه کارآفرینی شده و راهبردی برای توسعه اقتصادی کشورها تلقی گردد؛ با این وجود مطالعات مختلف نشان داده است که دانش محدود از عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی باعث از بین رفتن منابع و عدم دسترسی به مزایای پیاده‌سازی اکوسیستم کارآفرینی می‌گردد. بر همین اساس هدف این تحقیق تبیین عوامل و ابعاد اکوسیستم کارآفرینی در صنایع تولیدی بر اساس روش داده‌بنیاد می‌باشد. تحقیق حاضر از نوع آمیخته کیفی و کمی بوده است. روش پژوهش کیفی با استفاده از روش داده‌بنیاد برای ساخت مدل مفهومی اکوسیستم کارآفرینی از خبرگان آشنا به موضوع کارآفرینی و اکوسیستم‌ها که شامل ۱۶ نفر بوده، به روش نمونه‌گیری گلوله برفی استفاده کرده است. داده‌ها در این بخش به روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از فرایند سه-مرحله‌ای کدگذاری باز، محوری و انتخابی بهره گرفته شده است. نتایج این بخش نشان دهنده مدل پارادایم اکوسیستم کارآفرینی بوده است. در بخش کمی پژوهش نیز بر اساس مقوله‌های فرعی و مفاهیم بدست آمده در مرحله کیفی، ابتدا پرسشنامه‌ای محقق ساخته تدوین شده که پس از بررسی اولیه روایی و پایایی در بین اعضای نمونه آماری توزیع شده است. در این بخش از تحلیل عاملی تأییدی در جهت تأیید اجزاء مدل پارادایم اکوسیستم کارآفرینی و تحلیل داده‌ها استفاده گردیده است. نتایج این بخش نشان دهنده مناسب بودن هر یک از مدل‌های اندازه‌گیری به عنوان بخش از الگوی طراحی شده بوده است.

واژه‌های کلیدی: اکوسیستم کارآفرینی، صنایع تولیدی، روش داده‌بنیاد

Explain the factors and dimensions of entrepreneurship ecosystem in manufacturing industries based on Grounded Theory method

Abstract

Entrepreneurial ecosystem can lead to entrepreneurship development and be considered a strategy for economic development of countries; However, various studies have shown that limited knowledge of the factors and dimensions of the entrepreneurial ecosystem causes the loss of resources and lack of access to the benefits of implementing the entrepreneurial ecosystem. Accordingly, the purpose of this study is to explain the factors and dimensions of entrepreneurship ecosystem in manufacturing industries based on the data-based method. The present study was a qualitative and quantitative mix. Qualitative research method using data-based method to construct a conceptual model of entrepreneurial ecosystem has used experts familiar with the subject of entrepreneurship and ecosystems, which includes ۱۶ people, using snowball sampling method. Data in this section are collected through semi-structured interviews. In order to analyze the data, a three-step process of open, axial and selective coding has been used. The results of this section show the paradigm model of the entrepreneurial ecosystem. In the quantitative part of the research, based on the sub-categories and concepts obtained in the qualitative stage, a researcher-made questionnaire was first developed, which was distributed among the members of the statistical sample after an initial review of validity and reliability. In this section, confirmatory factor analysis has been used to confirm the components of the entrepreneurial ecosystem paradigm model and data analysis. The results of this section indicate the appropriateness of each measurement model as part of the designed model.

Keywords: Entrepreneurship ecosystem, Manufacturing industries, Data-based method